

دانشگاه پیام نور

دانشکده ادبیات و علوم انسانی
گروه علمی روانشناسی

پایان نامه
برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
در رشته روانشناسی عمومی

عنوان:

مقایسه راهبردهای فراشناختی یادگیری، کمال گرایی، و
برانگیختگی شناختی رتبه های برتر کنکور سراسری و داوطلبان عادی

استاد راهنما:

دکتر حسین زارع

استاد مشاور:

دکتر مجید صفاری نیا

نگارش:

پریسا رضایی

بهمن ۱۳۹۰

تقديم به
پدر و مادر عزيزم

آفرین جان آفرین پاک را آن که جان بخشید و ایمان خاک را

شکر و سپاس فزون از حد و عدد خداوندی را سزاست که عالم هستی را در قالب نیستی ریخت و مظاهر طبیعت زیبا را بالوان مختلف بیامیخت. سیارات را به دور ثوابت به گردش و چرخش درآورد و نظام آفرینش بدین عظمت را براساس کشش و کوشش بنا کرد، از میان هزاران هزار سیاره حیات را به معنای واقعی در زمین ما ایجاد فرمود و نعمت های بی حساب را نصیب موجود حیه آن نمود، آب را سر بقای چنین بنای پر صلابت قرار داد و اشجار و اثمار را سبب حیات وحوش و طیور و سایر موجوداتش در دستور گذارد. آن گاه از بین تمام موجودات، آدمی را با اعطای قوای عاقله و نفس نیروی ناطقه از سایر جانداران ممتاز گردانید و بالجمله بدین صفات او را اشرف مخلوقات نامید. سپس از آدمیان انبیاء را بر دیگر بندگانش امتیاز داد، رسالت آموختن را به آن ها عطا فرمود و معلمان را در مرتبه آنان قرار داد و نعمت طلب را به بندگانش ارزانی کرد.

پس از شکر و سپاس خدای منان، از همراهی اساتید ارجمند: دکتر حسین زارع و

دکتر مجید صفاری نیا برای گردآوری این مجموعه تشکر و قدردانی می کنم.

چکیده

مطالعه‌ی حاضر با هدف مقایسه‌ی راهبردهای فراشناختی یادگیری، کمال‌گرایی و برانگیختگی شناختی رتبه‌های برتر کنکور سراسری و داوطلبان عادی انجام شده است. روش پژوهش مقایسه‌ای است. به منظور دستیابی به هدف پژوهش ۴۶ نفر از رتبه‌های زیر ۵۰۰ (رتبه‌های برتر) رشته ریاضی کنکور سراسری ۱۳۸۹ که شاغل به تحصیل (سال تحصیلی ۸۹-۹۰) در دانشگاه صنعتی شریف بودند، به روش نمونه‌گیری هدف‌دار و ۴۷ نفر از داوطلبان رشته ریاضی که در کنکور سراسری ۱۳۸۹ قبول نشده و به کلاس کنکور می‌رفتند (داوطلبان عادی)، به روش نمونه‌های در دسترس انتخاب شدند و پرسشنامه‌های راهبردهای یادگیری (LASSI)، کمال‌گرایی (PI) و برانگیختگی و کاهش ناهماهنگی شناختی (DARQ) روی آن‌ها اجرا گردید و داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از آزمون تحلیل واریانس یک‌راهه در متن ANOVA و آزمون کروسکال-والیس تحلیل شدند. نتایج نشان داد که بین بکارگیری راهبردهای فراشناختی یادگیری، کمال‌گرایی، ابعاد کمال‌گرایی و کاهش ناهماهنگی شناختی رتبه‌های برتر کنکور سراسری و داوطلبان عادی تفاوت معنی‌داری در سطح $P < 0/05$ وجود دارد. مقایسه میانگین‌ها نشان داد که میانگین نمره بکارگیری راهبردهای فراشناختی یادگیری، کمال‌گرایی، ابعاد کمال‌گرایی و کاهش ناهماهنگی شناختی داوطلبان عادی بیشتر از رتبه‌های برتر کنکور سراسری است. در بررسی حاضر تفاوتی بین برانگیختگی شناختی رتبه‌های برتر کنکور سراسری و داوطلبان عادی به دست نیامد. نتایج به دست آمده در پرتو ادبیات موجود مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

کلمات کلیدی: راهبردهای فراشناختی یادگیری، کمال‌گرایی، انگیزتگی شناختی و موفقیت تحصیلی.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
فصل اول: کلیات	
۲.....	مقدمه
۴.....	بیان مسأله
۹.....	اهمیت موضوع
۱۰.....	اهداف تحقیق
۱۰.....	اهداف جزئی
۱۱.....	فرضیه ها
۱۲.....	تعاریف اصطلاحات و واژه ها
۱۲.....	الف) تعاریف نظری
۱۵.....	ب) تعاریف عملیاتی
فصل دوم: ادبیات تحقیق	
۱۸.....	مقدمه
۱۹.....	موفقیت تحصیلی
۱۹.....	نظریه ها و راهبردهای یادگیری
۲۲.....	راهبردهای شناختی
۲۳.....	فرانشناخت
۲۴.....	تعریف راهبردهای فرانشناختی
۲۵.....	انواع راهبردهای فرانشناختی
۲۵.....	الف) راهبردهای برنامه ریزی
۲۷.....	مراحل کلیدی در مدیریت زمان
۲۷.....	ب) راهبردهای نظارت و ارزشیابی
۲۸.....	ج) راهبردهای نظم دهی
۲۹.....	ملاحظات دربارہ اعمال راهبردهای فرانشناختی
۲۹.....	راهبردهای یادگیری و سن
۳۰.....	یادگیرنده موفق

۳۰	تعریف کمال و کمال گرایی
۳۱	نگرش افراد کمال گرا
۳۲	ابعاد کمال گرایی
۳۳	الف) کمال گرایی بهنجار و نابهنجار
۳۵	ب) کمال گرایی منفی و مثبت
۳۶	ج) کمال گرایی خویشتن مدار، جامعه مدار و دیگرمدار
۳۷	د) الگوی ۲×۲ کمال گرایی
۳۹	ه) کمال گرایی شش بعدی
۴۰	ی) ابعاد هشتگانه ی کمال گرایی
۴۱	کمال گرایی و سلامت روان
۴۲	کمال گرایی، تعلل و تعلل تحصیلی
۴۳	نقش و تأثیر کمال گرایی در پیشرفت و موفقیت افراد
۴۳	تأثیر کمال گرایی بر موفقیت افراد بااستعداد
۴۴	انگیزختگی ارگانسمی و شناختی
۴۴	تأثیر انگیزختگی و انگیزختگی شناختی بر عملکرد و توجه
۴۵	نگرش و تغییر نگرش
۴۶	نظریه ناهماهنگی شناختی
۴۷	تعریف ناهماهنگی شناختی
۴۸	انواع ناهمخوانی
۴۸	راه های کاهش ناهمخوانی
۴۹	پارادایم های ناهماهنگی شناختی
۵۱	کاهش ناهماهنگی، رفتار سازگارانه یا ناسازگارانه
۵۲	انسان نمی تواند فقط با هماهنگی زندگی کند
۵۳	تحقیقات داخلی و خارجی
۵۳	الف) تحقیقات داخلی
۵۵	ب) تحقیقات خارجی
۶۰	خلاصه فصل

فصل سوم: روش تحقیق

مقدمه	۶۴
روش تحقیق	۶۴
جامعه ی آماری	۶۴
نمونه	۶۴
روش نمونه گیری	۶۵
ابزار پژوهش	۶۵
الف) پرسشنامه راهبردهای یادگیری (LASSI)	۶۵
ب) پرسشنامه کمال گرایی (PI)	۶۷
ج) پرسشنامه برانگیختگی و کاهش ناهماهنگی شناختی (DARQ)	۶۹
روش گردآوری داده ها	۷۰
روش تجزیه و تحلیل داده ها	۷۱

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده ها

مقدمه	۷۳
آمار توصیفی	۷۴
آمار استنباطی	۷۵

فصل پنجم: نتیجه گیری و بحث

مقدمه	۸۴
تفسیر نتایج	۸۵
محدودیت ها	۹۳
پیشنهادها	۹۳
منابع فارسی	۹۵
منابع لاتین	۱۰۴
پیوست ها	۱۰۹
الف) پرسشنامه راهبردهای یادگیری (LASSI)	۱۰۹
ب) پرسشنامه کمال گرایی (PI)	۱۱۴
ج) پرسشنامه برانگیختگی و کاهش ناهماهنگی شناختی (DARQ)	۱۱۸
چکیده انگلیسی (Abstract)	۱۲۰

فهرست جدول ها

عنوان	صفحه
جدول (۱-۳) راهنمای پرسشنامه کمال گرایی	۶۸
جدول (۲-۳) ضریب پایایی به روش آلفای کرونباخ مقیاس کمال گرایی و ابعاد آن	۶۹
جدول (۳-۳) آیتم های دو خرده مقیاس هنجاریابی شده پرسشنامه (DARQ)	۷۰
جدول (۱-۴) توزیع آزمودنی ها بر اساس جنسیت	۷۴
جدول (۲-۴) توزیع آزمودنی ها بر اساس گروه نمونه	۷۴
جدول (۳-۴) نتایج آزمون کولموگروف - اسمیرنوف برای تطابق توزیع نمونه با توزیع نرمال	۷۵
جدول (۴-۴) آماره های توصیفی تحلیل واریانس یک راهه در متن ANOVA نمره راهبردهای	
فراشناختی یادگیری رتبه های برتر کنکور سراسری و داوطلبان عادی	۷۶
جدول (۵-۴) خلاصه نتایج تحلیل واریانس یک راهه در متن ANOVA راهبردهای فراشناختی	
یادگیری رتبه های برتر کنکور سراسری و داوطلبان عادی	۷۶
جدول (۶-۴) آماره های توصیفی تحلیل واریانس یک راهه در متن ANOVA کمال گرایی و	
ابعاد کمال گرایی رتبه های برتر کنکور سراسری و داوطلبان عادی	۷۷
جدول (۷-۴) خلاصه نتایج تحلیل واریانس یک راهه در متن ANOVA کمال گرایی و	
ابعاد کمال گرایی رتبه های برتر کنکور سراسری و داوطلبان عادی	۷۸
جدول (۸-۴) خلاصه نتایج آزمون کروسکال - والیس نمره تلاش برای عالی بودن رتبه های	
برتر کنکور سراسری و داوطلبان عادی	۷۹
جدول (۹-۴) آماره های توصیفی تحلیل واریانس یک راهه در متن ANOVA نمره ادراک	
فشار از سوی والدین رتبه های برتر کنکور سراسری و داوطلبان عادی	۸۰
جدول (۱۰-۴) خلاصه نتایج تحلیل واریانس یک راهه در متن ANOVA نمره ادراک فشار از	
سوی والدین رتبه های برتر کنکور سراسری و داوطلبان عادی	۸۰
جدول (۱۱-۴) آماره های توصیفی تحلیل واریانس یک راهه در متن ANOVA نمره	
برانگیختگی و کاهش ناهماهنگی شناختی رتبه های برتر کنکور سراسری و داوطلبان عادی	۸۱
جدول (۱۲-۴) خلاصه نتایج تحلیل واریانس یک راهه در متن ANOVA نمره برانگیختگی و	
کاهش ناهماهنگی شناختی رتبه های برتر کنکور سراسری و داوطلبان عادی	۸۲

فصل اول

کلیات

موفقیت تحصیلی^۱ به جلوه ای از وضعیت تحصیلی دانش آموز یا دانشجو اشاره دارد که این جلوه ممکن است نشان دهنده ی نمره ی یک دوره، میانگین نمرات برای مجموعه ای از دوره ها در یک درس یا میانگین نمرات دوره های مختلف باشد (اعرابیان، خدایپناهی، حیدری، صالح صدق پور. ۱۳۸۳). موفقیت تحصیلی به عوامل مختلفی بستگی دارد. که بررسی این عوامل می تواند به تعیین راهکارهایی برای شناخت عوامل مؤثر در موفقیت و افت تحصیلی منجر شود و این مهم به برنامه ریزان آموزشی کمک می کند تا عوامل مثبت تأثیر گذار را بهبود بخشند و از تأثیر عوامل منفی بکاهند (ابراهیمی، صباغیان، ابوالقاسمی. ۱۳۹۰).

بکارگیری راهبردهای یادگیری به عنوان یکی از عوامل تعیین کننده ی موفقیت تحصیلی شناخته شده است (گرین و همکاران، ۲۰۱۰). راهبردهای یادگیری^۲ را می توان طرح کلی^۳ مشخصی توصیف کرد که فراگیر آن را برای تعیین چگونگی بهتر دست یافتن به هدف کلی تحصیلی پیش از پرداختن به خود امر یادگیری تهیه می کند (شعاری نژاد، ۱۳۷۸). در بررسی راهبردهای یادگیری، باید دو مؤلفه ی مهم شناخت^۴ و فراشناخت^۵ را مدنظر قرار داد.

شناخت اصطلاح وسیعی است که عمدتاً در ارجاع به فعالیت های ذهنی مثل تفکر، ادراک و استدلال مورد استفاده قرار می گیرد (سولسو^۶، ۲۰۰۱. نقل از عبدخدائی و غفاری. ۱۳۸۹). شناخت ها شامل افکار، نگرش ها، باورها و حتی رفتارهایی هستند که شخص از آن ها آگاه است (کریمی، ۱۳۷۹). شناخت های یک فرد ممکن است هماهنگ، ناهماهنگ یا نامربوط باشد. داشتن شناخت های ناهماهنگ سبب ناهماهنگی شناختی می گردد که حالت

1. Academic achievement

2. Learning strategies

3. General plan

4. Cognition

5. Metacognition

6. Sols

ناخوشایندی از برانگیختگی است که فرد را به کاهش ناهماهنگی بر می انگیزد و بر عملکرد تأثیر می گذارد (بهنر و وانک^۷. ترجمه مهداد. ۱۳۸۴).

فراشناخت را نیز می توان به صورت دانش یا اعتقادات پایدار درباره ی نظام شناختی خود و دانش درباره ی عواملی که بر عملکرد نظام، خودگردانی و آگاهی از درجه ی شناخت کنونی و ارزیابی اهمیت تفکرات و خاطرات تأثیر می گذارند، توصیف کرد (ولز^۸، ۱۹۹۵. نقل از اسپدا^۹ و ولز. ۲۰۱۰).

علاوه بر راهبردهای یادگیری، شماری از خصوصیات شخصیتی نیز بر کارآیی تحصیلی تأثیر دارند (کوک^{۱۰}، هاگز^{۱۱}، لیو^{۱۲}. ۲۰۰۷). که از جمله ی آن می توان به کمال گرایی اشاره کرد. کمال گرایی^{۱۳} آن خصوصیت شخصیتی است که باعث می شود سطح انتظار و توقع فرد نسبت به عملکرد خود و اطرافیانش به شدت افزایش یابد، به شکلی که چنین فردی برای رسیدن به اهداف خود فقط در بالاترین مرتبه ی کمی و کیفی از نتیجه ی عملکرد خود یا اطرافیان قانع و راضی می شود (افشار، اسداللهی، ثابت قدم. ۱۳۸۶). از آن جا که فرد کمال گرا برای رسیدن به معیارهای خود تلاش می کند و این تلاش روی پیشرفت او تأثیر می گذارد، کمال گرایی به عنوان مفهوم اصلی در درک تفاوت های فردی در حیطه ی عملکرد تحصیلی در نظر گرفته می شود (هانچان^{۱۴}، ۲۰۱۰).

در پژوهش حاضر سعی شده کمال گرایی در کنار برانگیختگی شناختی و راهبردهای یادگیری به عنوان عوامل مؤثر بر عملکرد، بین افراد موفق و ناموفق در کنکور سراسری بررسی شود.

7. Bohner & Wanke

8. Wells

9. Spada, M. M.

10. Kwok, O.

11. Hughes, J. N.

12. Luo, W.

13. Perfectionism

14. Hanchon, T. A.

بیان مسأله

رشد جمعیت و رشد میل به تحصیل، میزان توسعه‌ی ظرفیت‌های دانشگاهی را پشت سر گذاشت. این تنگنا به گونه‌ای تصاعدی امید ورود به دانشگاه را در گرو فعالیت بیشتر به منظور کسب آمادگی برای تست زنی در آزمون سراسری قرار داد. فعالیتی که چون همه گیر بود، نتیجه محسوسی در بر نداشت (مردی‌ها، ۱۳۸۳). تحلیل واقع‌بینانه‌ی ساز و کار موفقیت در ورود به دانشگاه مشروط به لحاظ کردن طیف متنوعی از عوامل فردی و اجتماعی می‌باشد (نوغانی، ۱۳۸۶). هر فرد برای ورود به اجتماع و در نتیجه رویارویی با موقعیت‌های گوناگون و افراد مختلف به ابزارهایی مانند ساختارهای روانی و ویژگی‌های شخصیتی مجهز است؛ ابزارهایی که می‌توانند در مقابله با رویدادهای مختلف زندگی به وی کمک کنند (آتش روز، پاکدامن، عسگری، ۱۳۸۷). کمال‌گرایی به عنوان مجموعه‌ای از معیارهای بسیار بالا برای عملکرد که با خودارزیابی‌های منفی، انتقاد و سرزنش خود همراه می‌باشد (ابوالقاسمی، احمدی، کیامرثی، ۱۳۸۶)، سازه‌ای شخصیتی است.

گروهی از نظریه پردازان با در نظر گرفتن کمال‌گرایی به معنای تلاش فرد برای تحقق ظرفیت‌ها و استعدادها بالقوه خود به جنبه‌های سالم آن توجه کرده‌اند. اما گروهی دیگر به صورت دو بعد اصلی به آن نگریسته‌اند که یک بعد با عناوین طبیعی، سالم، سازش یافته و بهنجار و بعد دیگر با عناوینی چون روان‌آزرده، ناسالم، سازش نیافته و ناهماهنگ بیان شده است (محمدی و جوکار، ۱۳۸۹). در کمال‌گرایی بهنجار^{۱۵} اشخاص از کارهای سخت و طاقت فرسا لذت می‌برند، با هدف به موفقیت برانگیخته می‌شوند و ضمن تأکید بر معیارهای سطح بالای عملکردی می‌توانند محدودیت‌های شخصی و اجتماعی را بپذیرند. در مقابل کمال‌گرایان نابهنجار با ترس از شکست برانگیخته می‌شوند و به دلیل انتظارات غیرواقع‌بینانه هرگز از عملکرد خود خشنود نخواهند شد (نقل از علیزاده صحرائی، خسروی، بشارت، ۱۳۸۹).

¹⁵ . Normal perfectionism

تری- شورت، اوئنز، اسلد و دیویی براساس تقسیم بندی بهنجار- نورویتیک کمال گرایی در چارچوب یک مدل نظری، دو نوع کمال گرایی مثبت و منفی را متمایز کردند. کمال گرایی مثبت^{۱۶} به آن دسته از شناخت ها و رفتارها اطلاق می شود که هدفشان کسب موفقیت و پیشرفت های سطح بالا به منظور دستیابی به پیامدهای مثبت است و کمال گرایی منفی^{۱۷} به شناخت ها و رفتارهایی گفته می شود که هدفشان کسب موفقیت ها و پیشرفت های سطح بالا به منظور اجتناب یا فرار از پیامدهای منفی است (نقل از بشارت، جوشن لو، میرزمانی. ۱۳۸۶). نظریه پردازان معتقدند این ابعاد کمال گرایی به طور متفاوت ادراک، تفسیر و پاسخ دهی افراد به پیشرفت شخصی را تحت تأثیر قرار می دهند. بر این اساس، کمال گرایی بهنجار و نورویتیک به عنوان سازه های مربوط به انگیزه ی پیشرفت، طرحواره های ادراکی، عاطفی و رفتاری فرد را تحت تأثیر قرار می دهند و چگونگی تفسیر فرد، احساس وی و عکس العمل او به تلاش های مربوط به پیشرفت را سازمان می دهند (بشارت، ۱۳۸۴). کمال گرایی با راهبردهای یادگیری و انگیزشی رابطه ی مثبت دارد (هاشمی و لطیفیان، ۱۳۸۸).

انگیزختگی^{۱۸} یک اصل انگیزشی مربوط به ویژگی های شخصیت است و بیانگر انواع فرآیندهایی است که بر هوشیاری، بیداری و فعال سازی حاکم هستند (آندرسون، ۱۹۹۰. نقل از ریو^{۱۹}، ۲۰۰۵. ترجمه سیدمحمدی. ۱۳۸۷) و راهبردهای یادگیری، فعالیت های ذهنی هستند که مردم هنگام مطالعه جهت کمک به خود در اکتساب و سازماندهی یا یادآوری دانش ذخیره شده به صورت مؤثر مورد استفاده قرار می دهند (پارک^{۲۰}، ۱۹۹۵. نقل از کالاروت و دی بیکر^{۲۱}. ۲۰۰۴).

¹⁶ . Positive perfectionism

¹⁷ . Negative perfectionism

¹⁸ . Arousal

¹⁹ . Reeve, J.

²⁰ . Park

²¹ . Chularut & DeBacker

پینتریچ^{۲۲} و دی گروت^{۲۳} (۱۹۹۰)، راهبردهای یادگیری را شامل راهبردهای شناختی^{۲۴}، فراشناختی و خودنظم دهی می دانند (نقل از حسینی نسب، ساکن آذری، تاج الدینی. ۱۳۸۲). راهبردهای شناختی راهبردهایی هستند که به فرد کمک می کنند تا اطلاعات را پردازش کند (فولادچنگ، ۱۳۸۴) و راهبردهای فراشناختی^{۲۵}، تدابیری هستند برای نظارت بر راهبردهای شناختی و هدایت آن ها (دیره و بنی جمالی، ۱۳۸۸). به نظر مارزانو^{۲۶} و همکاران راهبردهای فراشناختی دو جنبه ی اصلی، یعنی دانش و مهار خود (تعهد، نگرش و توجه) و دانش و مهار فرآیند (طرح ریزی، ارزش سنجی و نظام بخشی) را در بر می گیرند (نقل از کرمی، دلاور، بهرامی، کریمی. ۱۳۸۴).

پژوهش های مربوط به راهبردهای شناختی و فراشناختی حاکی از آن است که توانایی یک فرد در فراگیری، وابسته به آن است که به چه میزان از این راهبردها استفاده کند. هرچه از این راهبردها بهتر استفاده کند، می تواند در یادگیری مطالب موفق تر باشد (ولی زاده، فتحی آذر، زمان زاده. ۱۳۸۶). به طوری که یادگیرندگان ماهر به کمک راهبردهای شناختی به پیشرفت دست می یابند و با استفاده از راهبردهای فراشناختی بر راهبردهای شناختی نظارت می کنند تا پیشرفت خود را بهبود بخشند (کرمی و همکاران، ۱۳۸۴).

برخی از مطالعات گذشته در زمینه ی موفقیت تحصیلی به بررسی نقش عوامل شناختی، انگیزشی و شخصیتی بر موفقیت تحصیلی پرداخته اند. در مطالعه ای بوستا^{۲۷}، پرینس^{۲۸}، الشوت^{۲۹} و هاماکر^{۳۰} (۲۰۰۰)، به بررسی همزمان توانایی های ذهنی، سبک های یادگیری،

²² . Pinterich

²³ . De Groot

²⁴ . Cognitive strategies

²⁵ . Meta cognitive strategies

²⁶ . Marzano

²⁷ . Busato, V. V.

²⁸ . Prins, F. J.

²⁹ . Elshout, J. J.

³⁰ . Hamaker, C.

شخصیت و انگیزه‌ی پیشرفت به عنوان پیش‌بینی‌کننده‌های موفقیت تحصیلی در آموزش عالی پرداختند. بررسی‌های دیگر حاکی از رابطه موفقیت تحصیلی با ویژگی‌های شخصیتی، سبک‌های یادگیری (دی‌رد، ۱۹۹۶؛ دی‌رد و اسکنبرگ^{۳۱}، ۱۹۹۶)، جهت‌گیری هدف، راهبردهای یادگیری (خادمی و نوشادی، ۱۳۸۵؛ محسن‌پور، حجازی، کیامنش، ۱۳۸۶)، انگیزه برای تحصیل (استوبر و رم‌باو، ۲۰۰۷؛ یوسفی، قاسمی، فیروزنیا، ۱۳۸۸)، کمال‌گرایی (کاسترو و رایس^{۳۲}، ۲۰۰۳)، کمال‌گرایی مثبت (استامپ و پارکر^{۳۳}، ۲۰۰۰؛ بای‌لینگ، اسرائیلی، اسمیت، آنتونی^{۳۴}، ۲۰۰۳؛ استوبر و کرس‌تینگ، ۲۰۰۷)، تلاش برای عالی بودن (استوبر و رم‌باو، ۲۰۰۷) و راهبردهای فراشناختی یادگیری (یانگ، ۲۰۰۵، نقل از سعید و همکاران، ۱۳۸۹؛ چی‌یو^{۳۵}، وینگ-این‌چاو^{۳۶}، مک‌براید-چانگ^{۳۷}، ۲۰۰۷؛ ابار و لوکر^{۳۸}، ۲۰۱۰، نقل از یعقوب‌خانی^{۳۹}، ۲۰۱۰؛ اسکندری و صفری، ۱۳۸۲؛ کرمی و همکاران، ۱۳۸۴؛ عباباف، ۱۳۸۷؛ هاشمی و همتی، ۱۳۸۷) بودند. در سال‌های ۱۹۷۰ تا ۱۹۹۰ هم، نگره‌پردازانی چون ایکن و دراجر^{۴۰} (۱۹۶۱) و فه‌نما و شرمن^{۴۱} (۱۹۷۶) به نقش متغیرهای انگیزشی (انگیزش‌شناسی) بر کارکرد تحصیلی دانش‌آموزان توجه کردند (نقل از عابدی، عریضی، تاجی، شوخی، ۱۳۸۴). پژوهش‌ها نشان می‌دهند که ناهماهنگی شناختی-شناختی تولید می‌کند که این انگیزش‌شناسی می‌تواند به سهم خود بر عملکرد تأثیر بگذارد (فرانکن. ترجمه شمس اسفندآباد، محمودی، امامی‌پور، ۱۳۸۹).

³¹ . De Raad & Schouwenburg

³² . Castro & Rice.

³³ . Stumpf, H & Parker, W. D.

³⁴ . Bieling, P. J., Israeli, A., Smith, J., Antony, M. M.

³⁵ . Chiu, M. M.

³⁶ . Wing- yin chow, B.

³⁷ . Mcbride- chang, C.

³⁸ . Abar & locker

³⁹ . Yaghobkhani, M.

⁴⁰ . Aiken, L. R. Jr & Dreger, R. M.

⁴¹ . Fennema, E & Sherman, J. A.

بنابراین نگاه ویژه ی پژوهش حاضر در سایه ی پژوهش های انجام شده، مقایسه و تبیین تفاوت های شناختی (راهبردهای فراشناختی یادگیری)، شخصیتی (کمال گرایی) و انگیزشی (انگیزش شناختی) است که بین رتبه های برتر کنکور سراسری به عنوان افراد موفق در تحصیل و داوطلبان عادی به عنوان گروه ناموفق وجود دارد و در کنار آن تعیین و تبیین تفاوتی است که بین این دو گروه در کاهش ناهماهنگی وجود دارد. به واسطه وجود این حقیقت که مردم زمانی که دچار ناهماهنگی می شوند، به طور یکسان واکنش نشان نمی دهند، بعضی بیشتر از دیگران قادر به تحمل ناهماهنگی هستند و کمتر در صدد کاهش ناهماهنگی بر می آیند.

با توجه به مطالب ذکر شده، مطالعه ی حاضر درصدد پاسخگویی به سؤالات زیر می باشد:

آیا بین بکارگیری راهبردهای فراشناختی یادگیری رتبه های برتر کنکور سراسری با داوطلبان عادی تفاوت وجود دارد؟

آیا کمال گرایی رتبه های برتر کنکور سراسری با داوطلبان عادی تفاوت دارد؟

آیا ابعاد کمال گرایی رتبه های برتر کنکور سراسری با داوطلبان عادی تفاوت دارد؟

آیا برانگیزش شناختی رتبه های برتر کنکور سراسری با داوطلبان عادی تفاوت دارد؟

آیا کاهش ناهماهنگی شناختی رتبه های برتر کنکور سراسری با داوطلبان عادی تفاوت دارد؟

اهمیت موضوع

موفقیت تحصیلی دانش آموزان یکی از شاخص های مهم در ارزیابی آموزش و پرورش است و تمام کوشش های این نظام در واقع جامعه ی عمل پوشاندن به این امر تلقی می شود. به عبارتی دیگر، جامعه و به طور ویژه نظام آموزش و پرورش به رشد و تکامل موفقیت آمیز دانش آموز و جایگاه او در جامعه علاقه مند و نسبت به آن نگران است. برای رسیدن به موفقیت تحصیلی در دانش آموزان لازم است به عوامل مؤثر در آن توجه خاصی داشته باشیم (پورجمشیدی، ۱۳۸۶). اطلاع از میزان، مصادیق و عوامل مؤثر بر موفقیت تحصیلی، در حیطه آموزش و یادگیری کاربردهای بسیاری دارد (حق دوست و همکاران، ۱۳۸۹). عوامل بسیاری در موفقیت تحصیلی سهیم هستند (عابدینی، ۱۳۸۲) و یکی از مؤثرترین راه ها برای یافتن عوامل مؤثر بر موفقیت تحصیلی شناسایی تفاوت هایی است که بین افراد موفق و ناموفق در تحصیل وجود دارد. شناسایی این تفاوت ها می تواند به تعیین راهکارهایی برای شناخت عوامل مؤثر بر موفقیت و افت تحصیلی منجر شود و این مهم به برنامه ریزان آموزشی کمک می کند تا عوامل مثبت تأثیر گذار را بهبود بخشند و از تأثیر عوامل منفی بکاهند.

اهداف تحقیق

هدف کلی از انجام پژوهش حاضر مقایسه و تبیین تفاوت های بکارگیری راهبردهای فراشناختی یادگیری، کمال گرایی و برانگیختگی شناختی رتبه های برتر کنکور سراسری و داوطلبان عادی است.

اهداف جزئی

۱. تعیین تفاوت بین بکارگیری راهبردهای فراشناختی یادگیری رتبه های برتر کنکور سراسری و داوطلبان عادی.
۲. تعیین تفاوت بین کمال گرایی رتبه های برتر کنکور سراسری و داوطلبان عادی.
۳. تعیین تفاوت بین ابعاد کمال گرایی رتبه های برتر کنکور سراسری و داوطلبان عادی.
۴. تعیین تفاوت بین برانگیختگی شناختی رتبه های برتر کنکور سراسری و داوطلبان عادی.
۵. تعیین تفاوت بین کاهش ناهماهنگی شناختی رتبه های برتر کنکور سراسری و داوطلبان عادی.

فرضیه ها

۱. بین بکارگیری راهبردهای فراشناختی یادگیری رتبه های برتر کنکور سراسری و داوطلبان عادی تفاوت معنی داری وجود دارد.
۲. بین کمال گرایی رتبه های برتر کنکور سراسری و داوطلبان عادی تفاوت معنی داری وجود دارد.
۳. بین کمال گرایی مثبت رتبه های برتر کنکور سراسری و داوطلبان عادی تفاوت معنی داری وجود دارد.
۴. بین کمال گرایی منفی رتبه های برتر کنکور سراسری و داوطلبان عادی تفاوت معنی داری وجود دارد.
۵. بین تلاش برای عالی بودن رتبه های برتر کنکور سراسری و داوطلبان عادی تفاوت معنی داری وجود دارد.
۶. بین ادراک فشار از سوی والدین رتبه های برتر کنکور سراسری و داوطلبان عادی تفاوت معنی داری وجود دارد.
۷. بین برانگیختگی شناختی رتبه های برتر کنکور سراسری و داوطلبان عادی تفاوت معنی داری وجود دارد.
۸. بین کاهش ناهماهنگی شناختی رتبه های برتر کنکور سراسری و داوطلبان عادی تفاوت معنی داری وجود دارد.